

Remember Mureș Covataru

Pe 18 ianuarie s-au împlinit 16 ani de când ne-a părăsit scriitorul a cărui bonomie încă o resimțim, ai-doma replicilor sale scilicet și crea-tore de bună dispoziție.

Născut la 13 august 1929, în comuna Boroaia, județul Suceava, fiul picherului Dumitru Covataru și al Eufrosinei (n. Moldoveanu), agricultoare, a urmat cursurile Școlii nr. 1 din localitate (1936-1940), unde l-a avut ca învățător pe Vasile Tomegea, un fel de „Domnu’ Trandafir“ al zonei, care l-a sprijinit foarte mult mai ales după absolvire, când s-a angajat să suporte toate cheltuielile legate de școlarizare, până la întoarcerea din război a tatălui.

În 1941 a fost admis - cu o medie ce i-a dat dreptul la bursă - la Școala Normală din Bacău, până la absolvire, în 1949, reușind nu numai să se pregătească pentru profesia de dascăl, ci și să se afirme pe plan literar și artistic. A debutat, în 1947, cu o scurtă povestire și cu epigramă în revista liceului, **Luminițe băcăoane**, coordonată de profesorii Dumitru Alistar și Ioan Abramiu.

La terminarea studiilor liceale a fost repartizat pentru învățământul superior, dar din lipsa banilor a fost nevoit să intre în învățământ, mai întâi ca învățător în satul Bocicael, lângă Sighetul Marmăției (trei luni), apoi ca director al Școlii de 7 ani din comuna Ieud, județul Maramureș. Într-un mediu ostil, a încercat să asigure un învățământ de calitate și să desfășoare o activitate de culturalizare specifică epocii.

Încorporat în noiembrie 1950, a ajuns la Divizia 89 Infanterie Călărași, unde, după zilele de instrucție, a lucrat ca șef al departamentului de învățământ, cultură și alfabetizare, ocupându-se de organizarea formelor de învățământ și a activităților cultural-artistice din marea unitate. În perioada stagiului a publicat versuri și proză la ziarul **Glasul Armatei**, pe care le-a semnat C. Mureș ori Covmur. Abia lăsat la vatră, în aprilie 1952, a fost din nou concentrat, până în octombrie, când s-a reîntors la Bacău, fiind numit inspector școlar la Secția de Învățământ a regiunii.

Își întetește colaborarea la presa locală și centrală și la revistele literare, publicând articole și reportaje în ziarele **Steagul roșu**, **Scînteia tineretului** și **România liberă**, versuri și proză în **Iașul literar** și **Gazeta literară**. În 1956 e numit director al Casei Regionale a Creației Populare Bacău, pe care o organizează și o propulsează în elita culturală a țării, completându-și totodată studiile, în cadrul secției română-istorie a Facultății de Istorie-filozofie de la Universitatea „Al. I. Cuza“ Iași (1959-1964).

Publică proză, peste 50 de povestiri și nuvele, din ciclul „Băiatu’ Dilasaca“ în culegerile **Plaiurile Bistriței**, **Pagini literare**, **Itinerarii literare** ș.a., editate pe plan local, parte din aceste texte apărând mai târziu și în revistele **Ateneu** și **Cronica**. Membru al „grupării de la Ateneu“, ca unul ce a militat, alături de Radu Cârneli, George Bălăiță, Vasile Sporici, Sergiu Adam, Mihail Sabin ș.a., pentru înființarea revistei și a organizat o vestită conferință a cercurilor și cenaclurilor din Moldova, de pe urma căreia a avut și de suferit, s-a afirmat și în dramaturgie, fiindu-i publicate și premiate piesele **Meleșteanca**, **Pontașii**, **Creștința lui Cuza**.

Pe scena profesionistă a debutat la 4 februarie 1961, cu dramaturgia **Măria sa Păcală**, pusă în scenă la Teatrul de Stat Bacău de regizorul Nic. Moldovanu. Reluat cu un alt colectiv în 1964, spectacolul a cunoscut peste 400 de reprezentații, deținând și acum recordul de longevitate și de ieșiri la public stabilit de o piesă montată pe scena teatrului băcăuan. Tot în acei ani a realizat, împreună cu dramaturgul și poetul Mihail Sabin, spectacolul de estradă **Și-o să fie nuntă mare...**, în vreme ce **Melodii, melodii...** a fost scos la rampă de elevii Școlii Populare de Artă din Bacău, în regia lui I. G. Russu. În 1968 a retras de la Teatrul de Stat Bacău piesa **Joia sinceră**, care urma să fie montată, încredințându-o actorilor amatori de la Casa de Cultură a Sindicatelor Bacău, care au obținut în același an premiul al II-lea la Festivalul de Teatru „I. L. Caragiale“.

După 1969 a reintrat în învățământ, ca profesor de limba română la Liceul Economic Bacău, lucrând până în 1991, când a fost pensionat. Consacrându-se școlii, legăturile cu viața scriitoricească a fost sporadică în această perioadă, dar s-a intensificat după 1990, când a fost cooptat în colectivele de redacție ale revistelor **Convorbiri didactice**, unde a publicat peste 50 de articole și studii pe diferite teme legate de istoria literaturii române, și **13 Plus**, unde a publicat în-deosebi articole de teorie teatrală.

În 1998 a debutat editorial, cu volumul de povestiri **Amintiri despre mine și despre alții de la Saca** (Editura Corgal Press, Bacău), prefațat de Vlad Sorianu și postfațat de Petre Isachi, iar în 1999 a predat Teatrului pentru Copii și Tineret „Vasile Alecsandri“ și Teatrului Bacovia o adaptare pentru păpuși și marionete a spectacolului **Măria sa Păcală** și, respectiv, comedia **Gașca**. Comedia absurdă într-un act **Ce haină să îmbrac?** i-a apărut la sfârșitul aceluiași an în **Ateneu**, în vreme ce revista bucureșteană **Amurg sentimental** l-a publicat cu proză scurtă.

Cu câteva luni înainte de a trece în lumea umbrelor, Teatrul „Sică Alexandrescu“ din Brașov i-a pus în scenă **Măria sa Păcală**, spectacol care s-a bucurat, ca și la Bacău, în urmă cu jumătate de secol, de o foarte bună primire din partea publicului.

Deși nu a fost dat cu totul uitării, Eugen Budău incluzându-l în monumentalul tom **Bacăul literar**, la un deceniu și jumătate scurs de la dispariția sa, în manuscris își așteaptă încă rândul spre a fi publicate sau jucate, romanul **Gogu** și piesele **Faptul divers**, **Strigătul**, **Ce mai călărești, omule?**, **Joia sinceră**.

În contextul acestei aniversări, se impune ca propunerile înaintate celor două teatre băcăuane de regretatul dramaturg să fie reanalizate, iar comedia **Gașca** și adaptarea după **Măria sa Păcală** să fie incluse în repertoriu, spre deliciul noii generații de spectatori.

Cornel GALBEN